

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 101. — ŠTEV. 101.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 30, 1923. — PONDELJEK, 30. A PRILA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

ČUNO BO STAVIL NAJVIŠJO PONUDBO

Splošno se domneva, da bo navedla nemška reparacijska ponudba svoto približno petdeset tisočev milijonov zlatih mark. — Če se bo Čunu posrečilo spraviti Francoze iz Ruhra, bo dobil podporo veleindustrijalcev. — Pasivni odpor.

Berlin, Nemčija, 28. aprila. — Radi političnih in ekonomskih ovir napreduje sestavljanje nove reparacijske ponudbe zelo počasi. Vsa znamenja kažejo, da ne bodo dospele te ponudbe v Pariz, London in Washington pred torkom naslednjega tedna.

Poročevalec "Worlda" pa je kljub temu izvedel, da se je zavzel kancelar Čuno v zadnjem času za načrt, ki določa skupno svoto petdesetih tisoč milijonov zlatih mark, so glasno s predlogom, katerega je stavil angleški ministrski predsednik Bonar Law na zadnji pariški konferenci, zavrnjen.

Za enkrat ni še gotovo, če bo dobil v svojih prizadevanjih podporo nemških veleindustrijalcev, ki so pripravljene zanjati skupno svoto vojne odškodnine. Veleindustrijalci se namreč boje, da bi ne hoteli Francozi izprazniti Ruhr okraj, čeprav bi jim Nemčija ponudila in zanjati petdeset tisoč milijonov nemških zlatih mark.

V političnih in industrijskih krogih pa je pričelo prevladovati prepričanje, da bodo veleindustrijalci podprli kabinet Čuna v slučaju, da mu bo mogoče spraviti Francoze iz Ruhr okraja.

Karl Bergman in Ebert, predsednik nemške republike, sta očitno vidno prepričala kancelarja, da je treba na vsak način spraviti predloge Nemčije v bližino angleških predlogov.

V slučaju, da bi Francozi zavrnili nemški predlog, bi nadaljevali Nemci s pasivnim odporom za neslovočen čas. Tudi socialisti so pripravljene pomagati pri tem.

KITAJSKI ROPARJI ODVEDLI ANGLEŽA.

Hongkong, Kitajska, 26. aprila. — Kitajski roparji so ujeli in odvedli Harrowsona, zastopnika British American Tobacco Company. Zanj zahtevajo 30.000 dolarjev odkupnine.

KANADA PROTI VTIHOTAP-LJANJU ŽGANJA.

Montreal, Kanada, 27. aprila. — Kanada vlada je izjavila, da bo odredila vse potrebno, da zahte nadaljnjo vtihotapljanje žganja v Združene države.

MORNARSKA STAVKA V NEW YORKU.

Stavka mornarjev, ki je izbruhnila v newyorškem pristanišču, ni imela doslej še nobenih resnih posledic, vendar pa pravijo, da danes ne bo moglo odpluti več parnikov.

ŠEST MESECEV JEČE, KER JE PRETEPAL ŽENO.

Newyorški sodnik Goodman je poslal večeraj za šest mesecev v ječo Thomasa O'Keefe, ker je pretepal svojo ženo, ki je mati petih otrok. Žena je morala delati noč in dan, da je preživela sebe, otroke in moža.

DRŽAVA WISCONSIN HOČE PIVO.

Madison, Wis. 27. aprila. — Državni senat je večeraj sprejel z 18 glasovi proti 13 resolucijo, ki določa, naj zakonodajna naprosi kongres, da izpremeni Volsteadovo postavo tako, da bo dovoljeno izdelovanje piva ter zadržanje piva v privatnih stanovanjih.

AVTOMOBIL UBIL JELENA.

Tearrytown, N. Y., 27. aprila. — Charles Tassel se je vozil večeraj zvečer z avtomobilom po Albany Post Road ter zadel v jelen, ki je obležal mrtev na cesti. Domnevajo, da je prišla žival iz bližnjih Rockefellerjevih gozdov.

NEMŠKI KARDINAL V WASHINGTONU.

Washington, D. C., 26. aprila. — Semkaj je došel kardinal Faulhaber, nadškof iz Monakova ter bo predvsem obiskal nemško poslanstvo. Upa tudi, da se mu bo posrečilo dobiti avdienco pri predsedniku Hardingu.

BOJ PROTI DRAŽENJU SLADKORJA.

Neprestano draženje sladkorja, ki je umetno inscenirano, je napotilo razne newyorške gospodinjice, da se pričele organizirati v namenu, da pričnejo bojkotirati sladkor.

VELIKA PANIKA V LONDONU

London, Anglija, 28. aprila. — Nad tisoč oseb je bilo ranjenih, ko so si hoteli prihraniti prostor na Wembley Park Stadium, kjer so se vršile nogometne tekme. Gneča je bila tako velika, da niti policijske rezerve niso mogle napraviti reda.

Na stadiju je prostora za 127 tisoč ljudi. Vsi prostori so bili pa že zasedeni dve uri pred začetkom igre.

NENADNA SMRT SENATORJA.

Harrisburg, Pa., 28. aprila. — Senator Združenih držav, Knut Nelson, je umrl večeraj zvečer, malo po osmi uri, na vlaku Pennsylvanije železnice, ko je bil na poti iz Washingtona v Chicago, odkoder je nameraval odpotovati proti svojemu domu v Minnesoti.

Smrt je bila posledica srčne napake. Precej ostareli senator je dobil tekom vožnje napad na takozvane "angine pectoris" ter je umrl v par minutah. Njegovo truplo so vzeli iz vlaka v tukajšnjem mestu.

POGODBA MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Rim, Italija, 28. aprila. — Danes popoldne je podpisal "ministrski predsednik" Mussolini pogodbo za Avstrijo, katero mu je predložil avstrijski poslanik.

To je prva pogodba take vrste izza uveljavljenja "miru". Pogodba ima namen uravnati trgovinske odnose med obema deželama, posebno preko Trsta ter ostale ekonomske odnose na italijansko-avstrijski meji.

NAČELNIK AMERIŠKE ZRAČNE SLUŽBE.

V kratkem bo obiskal vse zrako plovne postaje po celi deželi načelnik zračne službe generalni major Mason M. Patrick (desni na sliki.)

VERSKI BOJI V SOVJETSKI RUSIJI

Izza pričetka sovjetske vlade je bilo odločeno, da morajo v sovjetski Rusiji izginiti vse vere.

Moskva, Rusija, 28. aprila. — Rusija je napovedala veri vojno na življenje ali smrt. To je očitno jentalska vojna, počasna, previdna, a kljub temu zajedajoča se v življenje naroda.

Takoj v prvih dneh revolucije je bila ta vojna odločena. Usmrčenje Bučkaviča je le opozorilo zunanji svet na to vojno, v kateri je vsak korak natančno preračunan. Ob pravem trenutku udarjajo boljševiki trdo — in nato je vse mirno, do naslednjega trenutka.

Bučkavič je bil ta trenutek in ustrelili so ga v kleti jetnišnice. Ist usoda čaka sedaj patriarha Tihona, glavarja vse-ruske pravoslavne cerkve.

Celo gibanje ima politično in gospodarsko ozadje. Komunisti so dobri stratezi, čeprav ne upoštevajo človeških čustev.

Proti-verska propaganda, ki se je pričela v zadnjem času, ni očitna, — pač pa samovoljno delo komunistične mladine. Vlada sama ve dobro, da vera tem bolj uspeva, čim bolj jo proganjajo. To je pač Rusija kot je bila — in kot bo za vedno.

Cela in resnična povest o obravnavi proti Bučkaviču ni bila povedana, kajti proti-ruska propaganda je zavzela v zadnjem času mogočen obseg. V Rusiji sami je cenzura onemogočila vsako nepristransko poročilo.

Poročevalec "Worlda" je skušal dobiti nepristransko poročilo o dejanskih razmerah v Rusiji in o vsem, kar se je prigodilo v Rusiji izza vojne. Svoje poročilo je poslal brez cenzure.

Tukajšnji listi so se iznebili cele zadeve s par pripombami v listih, ki niso zavzemale več kot dve ali tri vrste. Ljudje so šepetali, a niso govorili javno o celi tej zadevi. Ker pa so vsi listi očitni organi, ni pretežna večina Rusije izvedela do danes, da je Bučkavič mrtev.

IZVANREDNO ZAPLETEN POLOŽAJ V SIRIJI

Francija je poslala oddelek kolonijalne armade v mandatno deželo. — Turki so pričeli koncentrirati svoje čete.

Pariz, Francija, 29. aprila. — Francija je poslala veliko vojakov v Sirijo, da bi zaščitila svojo mandatno ozemlje pred morebitnim turškim napadom.

V raznih francoskih pristaniščih se je vzkrevalo veliko število kolonijalnih čet, kojih cilj je Sirija.

Vsega skupaj ima Francija tam 26.000 vojakov.

Pomisliti je pa treba, da je meja dolga 200 milj in da imajo za mejo Turki koncentriranih 30 tisoč vojakov.

Poročilo o teh vojskih pripravah je bilo izdano po dnevni konferenci ministrskega predsednika Poincarrea z generalom Pelle, francoskim vrhovnim komisarjem v Carigradu.

Sirija je ena izmed mnogih ranljivih točk Francije, vsled tega ji pa tudi posveča francoska vlada veliko pozornost.

Francoska vlada naj v strahu pred Turki pozvala tudi Veliko Britanijo, naj uvede podobno akcijo v Mezopotamiji.

JAPONSKA IN SOVJETSKA RUSIJA.

Moskva, Rusija, 28. aprila. — Sovjetski zunanji urad je objavil, da je predlagala Japonska potom svojega zastopnika v Vladivostoku, delno obnovljenje svojih odnosov z Rusijo, približno na isti način kot je angleško-ruski trgovinski dogovor, katerega smatra za dejansko priznanje sedaj obstoječe vlade.

Obenem je bilo objavljeno, da namerava ruska sovjetska vlada namestiti japonske trgovinske agente v Moskvi, Vladivostoku, Citi in v vseh nadaljnjih glavnih sibirskih središčih ter nadalje sovjetske trgovinske agente v Jokohami, Nagasakiju in drugih središčih, a ne v Tokio.

BIVŠI KAJZER VILJEM JE BAJE ZNOREL

Poročila, ki so prišla iz Nemčije in Holandske, javljajo, da je prejšnji kajzer zblaznel. — Monarhisti zahtevajo, naj stopi na njegovo mesto kronprinc.

Berlin, Nemčija, 28. aprila. — Tajni boj med nasprotujočimi si strankami monarhistov glede vprašanja, če naj zasede prestol združene Nemčije prejšnji kajzer Viljem ali njegov sin, bivši prestolonaslednik, postaja vsaki dan ostrejši. Ta boj je postal tem bolj akuten, ko so pričela v zadnjem času krožiti poročila, da postaja duh prejšnjega vsemočnega vladarja Nemčije vedno bolj omračen.

Vsi uplivni Nemci, ki se zavzemajo za restavracijo monarhije, odkrito ali prikrito, zasledujejo z veliko pozornostjo najnovejši razvoj in glavno vprašanje je, če naj stopi na prestol stari kajzer Viljem ali njegov sin, kajti monarhisti so prepričani, da bo prišel "der Tag", ko bo Nemčija oživljena v svoji stari slavi.

Govorice o duševnem propadu prejšnjega kajzerja so postale bolj pogoste izza časa, ko je Viljem objavil svoje spomine. Nekateri najstarejši prijatelji prejšnjega kajzerja, ki so mu verno in lojalno služili tekom njegovega preživetja v Doornu, ne morejo še nadalje prenašati arboritosti prejšnjega kajzerja. Celo major von Ilseman, ki je pobegnil z Viljemom z bojne fronte, potem ko se je nemški vojni stroj izjalovil in ki je bil v njegovi družbi od onega časa naprej, je omejil svoje bivanje v Doornu na par dni vsaki mesec.

V nadaljnjem razpravljajo monarhistični krogi o odnosih med Viljemom ter njegovo drugo ženo, ambiciozno princesinjo Hermينو. Javna tajnost je, da hrepeni Hermina po cesarskem prestolu Nemčije. Oni, ki podpirajo prejšnjega kronprincea, izjavljajo, da gleda le sama zase in da pripravljena strmoljaviti vsakega drugega, ki bi si drznil zahtevati zase nemški cesarski prestol.

Če bi njen mož v resnici zblaznel, — tako pravijo, — bi zahtevala prestol zase.

Bodočnost bo pokazala, — je rekla nekemu poročevalcu, ki jo je obiskal na njenem gradu v Sleziji, — kdo je najboljši sreč nemškega naroda. Pri tem je imela v mislih prejšnjega kajzerja ter njegovega najstarejšega sina. Odločno je zanikala govorice, da je njen mož blazen te rekla, da je vse to le zavestna propaganda.

LE MALO UPANJA NA USPEH LAUSANNSKE KONFERENCE

Lausanne, Švica, 28. aprila. — General Pelle, francoski visoki komisar v Carigradu, je sporočil ministrskemu predsedniku Poincarreu, da je le malo upanja, da bi bila sedanja konferenca v Lausanne uspešna. Rekel je, da bo najbrž še manj uspešna kot konferenca, ki se je razila februarja meseca.

ZAJETI RUDARJI

Miami, Arizona, 28. aprila. — Več moč je pokopanih pod puskni Cactus rova, ki se nahaja v bližini tukajšnjega kraja. Enega podstutih so rekli danes zjutraj, vendar pa izjavljajo zdravniki, da je v kritičnem stanju. Povedal je, da je bilo več njegovih tovaršev zakopanih tekom podatja.

NOVA RAZKRITJA V ZADEVI TABERTA

Sedaj je dokazano, da je bila smrt mladega Taberta posledica bičanja. — Uvedena bo nadaljna preiskava. — Posebna komisija zahteva odpravo privatnega najemanja kaznjencev. — Okrajni sodnik je bil v zvezi s šerifom Jonesom. — V torek bodo zaslišane nadaljne priče.

Tallahassee, Fla., 28. aprila. — Preiskava, katero je uvedla država Florida glede okoliščin, ki se tičejo arretacije, kaznovanja, smrti in pokopa Martina Taberta, je skoro končana. Skupni komitej senata in poslanske zbornice ne bo predložil svojega poročila, dokler ne bodo preiskane okrutosti v različnih državnih in okrajnih jetniških kempah, a člani komiteja so javno izjavili, da so prepričani, da je bil mladi Tabert tako brutalno bičan od T. Higginbothama, bosa kemp, da je vsled tega pozneje umrl.

Člani komisije so tudi izjavili, da so Taberta prisilili k delu, ko je bil bolan in da so ga medtem pretepali. Nudili mu niso nobene zdravniške pomoči, in komisija je priporočila, naj se izobči zdravnik v kempu, dr. Capers Jonesa iz seznama zdravnikov, ki imajo pravico izvajati svoj posel v državi.

Obenem so člani komisije zahtevali odpust šerifa Jonesa iz Leon okraja, javnega uradnika, ki je sprejemal denar od Putnam Lumber Company, ko je dobavljal slednji kaznjence za delo v gozdovih. Člani komisije se zavzemajo odločno za odpravo privatnega najemanja kaznjencev ter bičanja v jetniških kempah.

V torek bo komitej zaslišal nadaljne priče v zadevi okrajnega sodnika Willsa, katerega dolže, da je sklenil zaroto s šerifom Jonesom v namenu, da dobavlja drvarski kompaniji delavce. Izid preiskave bo sporočen gubernu države.

TUJERODČEVI OTROCI DAJEJO DOBER VZGLED.

Statistika o nepismenosti zopadne vse prebivalce Združenih držav, ki so stari čez deset let. Po zadnjem ljudskem štetju je nepismenost v Združenih državah znala šest odst. To pomenja, da izmed vsakih sto prebivalcev čez deset let starosti je bilo šest nepismenih. Ako pa jemljemo v poštev le otroke tujerodnih starišev, najdemo, da razmerje nepismenosti med njimi znaša le osem desetink od enega odstotka. Z drugimi besedami: od prebivalcev Združenih držav, katerih stariši so bili tujerodni, je le 8 nepismenih izmed vsakih tisoč prebivalcev, dočim za vse prebivalstvo skupaj to razmerje znaša šest izmed vsakih sto.

Od leta 1910 do leta 1920 se je razmerje nepismenosti znižalo od 7.7 odst. na 6 odst. Ako se bo nepismenost znižala v vsakem desetletju v istem razmerju, bo treba 40 let, dokler nepismenost popolnoma ne izgine, in morda 30 let, dokler se nagodna mera nepismenosti od 6 odst. zniža na ono stopinjo, ki jo danes izkazujejo otroci tujerodnih starišev — namreč osem desetink od enega odstotka.

To je gotovo v čast tujerodecem in njihovim otrokom.

MAKSIM GORKI SE JE LOČIL OD SVOJE ŽENE.

Berlin, Nemčija, 28. aprila. — Maksim Gorki, ki živi sedaj v Berlinu, se je ločil od svoje "žene", madame Andrejevne in sicer po dvajsetih letih skupnega življenja. Madame Andrejevna je prišla z Gorgijem v Ameriko pred osemnajstimi leti in v Ameriki je vzbudila precej zanimanja radi njenih nezakonitih odnosov s slavnim ruskim pisateljem.

Ločitev dvojice je povzročila veliko senzacijo v ruski koloniji v Berlinu.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledeče: Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din. . .	\$ 1.30 . .	K 400
200 Din. . .	\$ 2.40 . .	K 800
500 Din. . .	\$ 5.65 . .	K 2.000
1000 Din. . .	\$ 11.20 . .	K 4.000
2000 Din. . .	\$ 22.20 . .	K 8.000
5000 Din. . .	\$ 55.00 . .	K 20.000

Italija in zasedene ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 2.95
100 lir	\$ 5.60
300 lir	\$ 15.90
500 lir	\$ 26.00
1000 lir	\$ 51.50

Za pošiljave, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljemo po možnosti še posebni popust. Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
22 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Printed and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja list na Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.50
In Canada	za pol leta	\$3.75
Za pol leta	za celo leto	\$7.50
Za četrt leta	za pol leta	\$3.75

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno v ponedeljek, torek, sredo, četrtek, petek, sobota, nedelja, razen v primeru, da se zaradi nekega razloga ne more izdati. V takih primerih se izdaja v naslednjem dnevu.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 5878

NEW YORK CITY

OBOROŽEVANJE -- ZA MIR?

Kljub vsem govoricam, da ne bo nobenih nadaljnjih vojn, kljub kričavi zagotovitvi, da bodo armade demobilizirane ter bojne ladje vržene med staro šaro, grade neprestano nove bojne ladje.

Samo pogledimo mornariške programe velesil za leto 1923.

Vlada Združenih držav gradi dve bojni ladji po 32,000 ton.

10 križark po 7500 ton in 90,000 konjskih sil;
40 submarinov;
2 zračni križarki;
16 lahkih križark po 10,000 ton.
Anglija gradi dve bojni ladji po 35,000 ton;
6 lahkih križark;
1 križarko za polaganje min;
8 submarinov, 4 rušilce in 2 vodilni ladji za flotile.

Japonska gradi med drugim 13 lahkih križark, 36 rušilcev, 42 podmorskih čolnov in 2 zračni ladji.
Francija gradi 3 lahke križarke po 8000 ton, 12 rušilcev, 12 submarinov in 6 patrolnih ladji.
Italija gradi 2 lahke križarki, 16 rušilcev in 4 submarine.

Španija gradi 2 lahke križarki, 5 submarinov in 3 kanonske čolne.
Tudi Nemčija gradi. Eno samo ladjo, namreč lahko križarko s 5500 tonami.

Iz tega je razvidno, da je program Japonske najbolj obširen, in nobenega dvoma ni, da bodo ostale države prisiljene slediti njenemu vzgledu ter graditi naprej.

Mi zremo v oči brutalnemu dejstvu, da se velesile že v pričetku dobe takozvanega večnega miru neumorno oborožujejo za prihodnjo veliko vojno.

Jugoslovanska trgovina z Zdr. državami.

V "Commerce Reports" je bil priobčen obširen pregled jugoslovanske trgovine in gospodarstva v letu 1921. Iz tega pregleda, ki prinaša med drugim tudi jugoslovanske uradne statistične podatke o zunanji trgovini ter gospodarstvu Jugoslavije, povzemamo nekatere odlomke, ki se nanašajo na razvoj trgovine med obema državama:

"Trije so vzroki, ki v prav veliki meri ovirajo razširjenje ameriške trgovine v Jugoslaviji. Prvi in najtehtnejši je šibka kupovalna sila jugoslovanskega ljudstva zaradi nizkega stanja vrednosti dinarja. Drugi vzrok je geografski položaj, ki povzroča prevozne stroške ter zakasnjeno dostavo blaga — neugodnost, katero povzročajo se bolj jugoslovanski carinski predpisi, ki določujejo vrednost blaga ne samo po tržni veljavi, temveč vračunajo k tej vrednosti tudi stroške za ovojjevanje (pakovanje) in prevoznino do vstopnega pristanišča. Tretji vzrok je nerazpoloženje ameriških izvoznikov za dajanje kreditov lokalnim trgovcem; to je prav resna ovira, ker lokalni uvozniki zaradi pomanjkanja ameriške banke ne morejo dobiti dolarjskih kreditov in se morajo posluževati dinarskih, da pokrijejo uvoz. To jim nalaga več riziko, združen s padanjem in naraščanjem denarne vrednosti.

Kljub tem težavam so mnoge ameriške trgovske agencije ali pa imajo tam svoje zastopnike ter trgujejo v državi s petrolejskimi izdelki, obnavljalni, avtomobili, avtomobilskimi pnevmatikami, pisalnimi stroji, električnimi pripravami in raznimi drugimi izdelki.

Ni upanja, da bi se mogla ameriška trgovina v Jugoslavijo znatneje povečati, dokler vlada sedanje neugodno valutno stanje, posebej če zaradi tega ne, ker

imata najmočnejši tekmovalki ameriških izdelkov, to je Nemčija in Avstrija, valuto, ki je še pod dinarsko vrednostjo.

Ameriški izvozniki, ki že imajo stike z Jugoslavijo in so bili v položaju, da so se lahko prepirali o poštenosti trgovca v tej deželi, bodo nedvomno prišli do zaključka, da je umestno povečati in razviti trgovec kredit. Ako se to zgodi, ne bo lokalni trgovci imeli toliko kapitala navezanega na pošiljatelj, ki trajajo dolgo časa. To bi omogočilo promet večjih količin ameriškega blaga pri isti glavni. Nemški izvozniki pošiljajo velike množice blaga v Jugoslavijo na odplačevanje tokom časa, kakor se blago razpečava.

Pri več pošiljatelj iz Združenih držav se je pripetilo, da ameriški izvozniki niso v vsakem oziru ustregli naročnikom. To je povzročilo vznemirjenje in izgubo časa, če že ne nič drugega. Da se dosežejo najnižje pristojbine, naj vsako pošiljatelj spremlja sprejeto o izvozu.

Jugoslavija izvažajo v Združene države le mal odlomek tega, kar iz Združenih držav uvažajo. Vrednost ameriškega blaga, uvoženega v Jugoslavijo, je znašala l. 1920. \$3,041,845 in l. 1921. \$1,927,057. Vrednost iz Jugoslavije v Združene države uvoženega blaga pa samo: leta 1920. \$216,279 in leta 1921. \$123,329. Izvažala je Jugoslavija v Združene države celulozo, kožo, bruse za britve, okrašeno lončeno blago, žajbelj, umetno gojene cvetlice, čipke (ročeno delo), preproge, papirko itd."

Tu prinašamo samo odlomek omenjenega spisa, iz katerega se vidi veliko zanimanje Amerikanov za Jugoslavijo. Združene države bi dobile radi v Jugoslaviji stalno odjemalstvo svojih izdelkov. Izvoz iz Jugoslavije v Ameriko se menda ne bo nikoli znatno povečal, ker Jugoslavija nima več

Novice iz Slovenije.

Belgijski konzulat v Ljubljani.

V kratkem se osnuje v Ljubljani belgijski konzulat. Pogajanja z vlado so že ugodno zaključena. Za honorarnega konzula bo imenovan Slovenec-domačin.

Diplomatski izpit

na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju je napravil Franjo Tavčar iz Spodnje Šiške.

Izpremembe v državni službi.

Za ravnatelja državne realne gimnazije v Ptuj je imenovan dr. Josip Komljanec, doslej profesor tega učnega zavoda.

Za komisarja železniške policije v Dravogradu je imenovan Slavko Rajković, uradnik ministrstva za promet v ostavki.

Vladimir Nedeljković, komisar železniške policije v Dravogradu, je na lastno prošnjo v pokoj.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrl strojevodja južne železnice v pokoju Viktor Vodnik.

V Kranju je umrl bančni uradnik Peter Štempihar iz znane narodne rodbine, priljubljen v vseh narodnih naprednih krogih.

V Mariboru je umrl Rudolf Sedlar, carinski revizor, brat finančnega svetnika Avgusta Sedlarja. Pokopali so ga v Pobrežju.

V Ljubljani je umrla znana trgovka s čevlji gospa Julija Stor. Na Bokaleh pri Dobrovi je umrla Amalija Seunig, roj. Gressel, vdova po pokojnem graščaku in bivšem predsedniku Kranjske kmetijske družbe. Pokopali so jo na pokopališču na Dobrovi.

V ljubljanski javni bolnici je umrl, star komaj 37 let, ruski polkovnik Vladimir Vasiljevič Nečajev. Rodom iz Petrograda je vstopil po končani vojni v Vranglovo armado in prišel po njenem razsulu v Jugoslavijo, kjer je bil zadnja leta nameščen pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani. Pokojnik, ki je storil, kar je mogel največ dobrega za svoje rojake in bil zato splošno priljubljen, si je nakopal bolezen v barakah, kjer je moral stanovati vsled stanovanjske bede in ji je podlegel po petmesečni bolezni bolnici. Zapušča soprogo Zofijo. Pogreb se je vršil 26. marca iz javne bolnice. Izredno številna udeležba je pokazala, kako priljubljen je bil pokojnik ne le med svojimi rojaki, ampak tudi med domačimi ljubljanskimi prebivalci.

Armeda je priredila svojemu ruskomu tovarišu vojaški pogreb z godbo in odredom vojske. Sokoli so postavili častno stražo, ruska kolonija in poštne nameščenci — pokojnik je služboval od leta 1921. pri poštni direkciji — so spremili tovariša na zadnji poti skoro polnočevno, ravnotako tudi oficirski zbor. Na grobu sta govorila prota Slucki in jugoslovanske vojske Bradek.

V Mariboru je umrl Milan Zupančič, pristav južne železnice. Pokopali so ga na mestnem pokopališču na Pobrežju.

jih količin takih izdelkov in izdelkov, ki jih Amerikanci rabijo. Gori omenjeno blago je Jugoslavija izvozila v Ameriko le v neznatnih količinah, in še to menda samo slučajno.

Ena ljubica in dva ljubčka.

Hlapca Anton Kravcar in Jože Kastelic iz Starega trga sta imela oba eno ljubico. V nedeljo 25. suša ponoči sta jo hotela oba iskati. Kravcar je potkal prvi na okno in ljubica mu je takoj odprla. Komaj se je Kravcar malo ogrel v njeni topli kamriji, je že potkal na okno njegov tekmeč Kastelic. Prestrašeni Kravcar je hotel pobežati pred svojim sovražnikom, ki pa mu je pred vrati zastavil pot in ga začel obdelavati z nožem. Sunil ga je trikrat v hrbet in enkrat v roko. Vsled težkih ran so morali Kravcarja prepekljati v bolnico. Kastelic pa se je šel gret v "drugo kamrijo".

Nesreča v rudniku.

V Glančnikovem svinčenem rudniku v Mežski dolini se je ponoči pripetila težka nesreča. Rudarji Štern, Cepuder in Petrič so navrtali izdolbino v skalovje in jo napolnili z razstrelivom. Predčasna eksplozija je zahtevala človeške žrtve: vsi trije delavci so ostali na mestu mrtvi. Iz Celja se je podala komisija v Mežsko dolino, da preuči vzrok nesreče.

Ena ljubica in dva ljubčka.

Hlapca Anton Kravcar in Jože Kastelic iz Starega trga sta imela oba eno ljubico. V nedeljo 25. suša ponoči sta jo hotela oba iskati. Kravcar je potkal prvi na okno in ljubica mu je takoj odprla. Komaj se je Kravcar malo ogrel v njeni topli kamriji, je že potkal na okno njegov tekmeč Kastelic. Prestrašeni Kravcar je hotel pobežati pred svojim sovražnikom, ki pa mu je pred vrati zastavil pot in ga začel obdelavati z nožem. Sunil ga je trikrat v hrbet in enkrat v roko. Vsled težkih ran so morali Kravcarja prepekljati v bolnico. Kastelic pa se je šel gret v "drugo kamrijo".

Nesreča v rudniku.

V Glančnikovem svinčenem rudniku v Mežski dolini se je ponoči pripetila težka nesreča. Rudarji Štern, Cepuder in Petrič so navrtali izdolbino v skalovje in jo napolnili z razstrelivom. Predčasna eksplozija je zahtevala človeške žrtve: vsi trije delavci so ostali na mestu mrtvi. Iz Celja se je podala komisija v Mežsko dolino, da preuči vzrok nesreče.

Peter Zgaga

Drugi sin angleškega kralja se je poročil z deklico, ki ni kraljevskega rodu.

To je v kratkem presledku že četrta poroka, ko se ni združilo enako z enakim.

Hči angleškega kralja se je poročila z navadnim viskontom.

Nemški kaiser se je poročil z navadno grofico.

Hči laškega kralja je vzela navadnega grofa za moža.

Kraljevaši zatrjujejo, da je znamenje demokracije, če stopi kraljevaš s svojega prestola ter si poišče druga med navadnim ljudstvom.

V gotovem oziru je to znamenje demokracije. Kmaloboj pa na počil čas, ko se bodo morala posvetiti vsa kraljevska in cesarska veličanstva večnemu devilstvu, ker ne bo najnižji med najnižjimi maral zanje.

Francozi bodo kmalo dobili novo svetnico.

Nova svetnica bo francoska muna Tereza.

Kakšne so njene zasluge, bo v kratkem dognal Vatikan.

Ko se bo začela enkrat Jugoslavija cepiti od Rima, bomo imeli svetnje, kolikor jih bomo hoteli.

Mogoče je še celo za Vodiško Johanceo kak sedež rezerviran.

Slavni ruski pisatelj Gorki se je ločil od svoje žene.

Kapitalistični listi bodo zatrobili v svet: Boljševizem propada! Lenin umira. Gorki se je ločil.

Radič se pogaja z belgrajsko vlado glede ustanovitve neodvisne Hrvaške.

Najboljše, kar more storiti belgrajska vlada je, da napravi Radica neodvisnega, posebno od Hrvatov.

Iz zanesljivega vira poročajo, da se je bivšemu nemškemu kaiserju zbledelo.

Najbrže ni kaiserj edini blaznež med sedanji evropski potentati.

Amerika se upira fašizmu. To je edino pravilo.

Kljub temu bi pa vsakdo pričakoval od ameriške vlade še malo več doslednosti.

Če ne prizna sovjetske vlade v Rusiji, bi tudi fašistovske vlade v Italiji ne smela priznati.

Kar se poštenosti tiče, so boljševiki še vedno za sto procentov boljši kot so fašisti.

V New Yorku je velika razstava slik vseh sedanjih svetovnih mojstrov. Umetno je, da ima na tej razstavi tudi cenzura veliko besedo.

Cenzor zahteva, da prevelika nagota ne sme biti razstavljena.

Če bo šlo tako naprej, bo kmalo sprejet amendment, da ljudje ne smejo biti goli pod obleko.

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Profesor: RUDOLF PERPAN, 913 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 613 — 15th Ave. West, Duluth, Minn.

Vrhovni sodravniki.

Dr. JOE. V. GRAHEK, 643 W. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON KESARNIK, Room 204 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4323 Washington Street, Denver, Colo.

Parotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK KORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 788 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 623 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotine uradne glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljitve naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poslovnega odbora. Proste na sprejem novih članov in bolnišni posiljitve naj se pošilja na vrhovnega sodnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obličen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se slika tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se da obrniti na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Naseljevanje na jugu Jugoslavije.

Ministrstvo za agrarno reformo je v južnih pokrajinah države naselilo večje število kolonistov. Uradni podatki pravijo, da znaša število kolonistov 2456. Največ zemljišče so kolonisti zavzeli v brežgalniškem okraju, in sicer 15,772 hektarjev. Nato pride kosovski okraj, ki ima 14,559 ha. Tu si je zgradilo hiše 1672 kolonistov, 65 odstotkov teh hiš je zgrajenih v turškem slogu, 31 odstotkov v srbskem, ostale hiše pa so ciganskega tipa. Kolonisti so si zgradili svoje hiše s pomočjo agrarnih zajednic, ki so jim dale le, opoko in okna; kamenje in ostali material so si nabavili kolonisti sami. V Metohiji se je naseljevanje izvedlo v zelo majhnem obsegu. Tu je naseljenih samo 132 rodbin.

Nova dotacija za svetosavske nagrade.

Kralj Aleksander je z ozirom na poročila vseučilišč, da dijaki povoljno napredujejo, stavil vsaki fakulteti zopet večji znesek na razpolago kot svoje darilo za svetosavske nagrade. Od tega se je nakazalo fakultetam beogradskega vseučilišča 12,000 dinarjev, zagrebškega vseučilišča 10,000 dinarjev, ljubljanskega 10,000, subotškega 2,000 in skopljanskega tudi 2,000 dinarjev.

Dragocena kasetta kralja Petra.

Jugoslovanski poslanik v Budimpešti je obvestil ministrstvo tujih zadev, da se je našla tamkaj dragocena kasetta z inicijali kraljevskega doma Karagjorgjevičev. To kaseto je svojedobno poklonil pok. kralju Petru sedanji jeruzalemski patrijarh. Vnanje ministrstvo je v Budimpešti interveniralo, da se relikvija povrne kraljevskemu domu.

Usoden most pri Sy. Ani.

Most pri Sv. Ani blizu Sušaka, kjer je bilo izvršenih že mnogo samomorov, je zahteval zopet no-

Umrl je

v Monakovem (München) na Bavarskem po težki operaciji šef oddelka za socijalno politiko v Zagrebu, kr. banski svetnik Ivica Petranović. Pokojnik je bil že v zgodnji mladosti neustrašen propagandist narodnega jedinstva med Hrvatini in Srbi in se tej ideji ni nikdar izneveril. Kot izbrani upravnik je bil korekten in pravičen napram vsem podrejenim in je zato užival velik ugled med uradničtvom. Po prevratu je bil imenovan za velikega župana v Gospiću in potem v Zagrebu, po smrti Ivana Ančela pa je postal šef oddelka za socijalno politiko.

Železniška nesreča.

Na železniški postaji Resnik na progi Beograd-Mladenovac sta trčila dva vlaka, prihajajoča iz Beograda, oziroma iz Mladenovca, baje vsled krivde nekega prometnega uradnika. Človeških žrtv ni bilo, materialna škoda pa je velika. Promet je bil 14 ur ustavljen.

ROJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Amerikanski Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svoto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

Kako ljudje napredujejo.

Varčen je oni, ki od vsakega dolarja prištedi 60 centov ter od ostalih zapravi 39 centov za živež in vsega 1 cent za izobrazbo, zabavo in dobrodelne namene.

Zapravljiv je oni, ki od vsakega dolarja prištedi 20 centov ter od ostalih zapravi 58 centov za živež, 40 centov za zabavo in po 1 cent za izobrazbo in dobrodelne namene.

Prvi pogoj neodvisnosti in napredka so urejene denarne prilike. To velja enako za posameznika, kakor za društva, občine in države.

Pot do uspeha je dolga in mučna, zato ne odlašajte s prvim korakom. — Vložite del Vaših zaslužkov v sigurno, domačo banko, kjer Vam je Vaš denar dnevno na razpolago za nepričakovane potrebe.

Vloge na
"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"
se obrestujejo pri nas po 4%.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Glavno zastopstvo Jadranske Banke

UMORJENI ŽUPNIK HENRY O'NEILL.

Slika nam kaže župnika Henry O'Neila, katerega je umoril v Kalamazo, Mich., njegov kaplan Charles Dillon. Kaplan je bil obsojen v dosmrtno ječo.

Zagonetno, toda resnično.

Gonja po svetu.

Romani, katere piše življenje, so dosti bolj čudni in zanimivi, kot pa so najbolj zanimivi, katere ustvarja fantazija pisateljev.

Pred nedavnim časom je prisel v New York človek, katerega je prineslo življenje le bridkosti in žalosti. Doma je bil iz Stockholma, kjer je stanoval še pred desetimi leti v hiši svojega varuha ter živel v udobnih razmerah.

Takrat je bil star Friderik trindvajset let. Njegov varuh je imel krasno hčerko, v katero se je Friderik na smrt zaljubil. Izprva mu ni bila prav posebno naklonjena, a nato mu je prišla ljubiti njegovo ljubezen in priprave za poroko so bile že končane, ko je moral njegov varuh po opravkih na Dansko. Zaročenko je vzel seboj.

V Kodanju je Friderik zapazil, da je njegova bodoča žena precej dovzetna za pozornosti nekega tujega človeka, katerega ni poznal. Prišlo je do spopada ter poziva na dvoboj. Pri tem se je izkazalo, da je dotični človek neki švedski častnik, ki je moral še istega dne odgovoriti v svoje garnizijsko mesto.

Friderik se je sprl z zaročenko in ločila sta se za vedno. Takoj je odpotoval za častnikom ter ga pozval na dvoboj. Dvobojevala naj bi se s pištolami in vse je bilo urejeno par ur potem, ko se je Friderik vrnil v domače mesto.

Precej razburjen je jahal Friderik na večer pred dvobojem po parku. Najbrž je le malo pazil na konja, ki se je naenkrat splašil in vrgel jezdeca s sedla. Ponesrečenega so prevleli v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima zlomljeni dve rebri. Preteklo je več tednov, predno je toliko okrevljal, da se je mogel napotiti v Italijo, ne da bi mogel spraviti v red svoje zadeve glede dvoboja.

Italijansko podnebje mu je ugajalo in prišlo in par mesecev pozneje se je vrnil v Stockholm. Tam pa je v svoje veliko ogorčenje izvedel, da je moral mož, kateremu je dajala njegova nekdanja nevesta prednost, zapustiti glavno mesto radi dolgovi in drugih nečednih stvari.

Friderik je gojil vročo željo, da se osveti. S pomočjo neke detektivske agenzie je dognal po daljšem času, da je odšel dotični v Argentino. Njegova prva in edina misel je bila: — Za njim!

Preje pa je moral še v Italijo, kjer je imel več poslov, ki so nujno zahtevali rešitve. V Benetkah je dobil iz Stockholma menico za 80.000 frankov, kar je pomenjalo pred vojno izdatno svoto. Takoj je šel v banko, na katero je bila izstavljena menica, ter dobil de-

Novo dvoženstvo.

Zdravniki, sociologi, državni in vnovič načenjajo vprašanje dvoženstva. V Franciji je pod naslovom "Legitima priležnica" celó izšla knjiga nekega Georga Anquetilla, ki zagovarja dvo- in mnogoženstvo. Pisee se živo zavzema za tezo, da ima vsak moški pravico do več nego samo ene ženske.

Zakaj? — Anquetille utemeljuje svojo tezo tako-le: Po peloponziški in tridesetletni vojni je bila poligamija (mногоženstvo) dovoljena; in po svetovni vojni bi se morala dovoliti vnovič. Število moških je padlo, na vsakega moškega prideta po dve ženski. Potomstva bo vedno manj. — Francija je v vojni izgubila pol milijona sinov, vojna je poldrug milijon žensk oropala moške zakonske polovice. V Franciji je tri milijone žensk več nego moških.

Zanimivo je vedeti, kakšno stališče so zavzeli napram vprašanju dvo- in mnogoženstva nekateri odlični Francozi. Avtor "Ognja" Henri Barbusse se Anquetillovi tezi odločno upira in ne veruje v praktično možnost prenevanja zakona. On je prej ko slej za enoženstvo, katerega zapoveduje napoleonski kodeks. — Camille Le Senue pravi, da mnogoženstvo nasprotuje vsej naši tradicionalni civilizaciji, bodisi poganski, bodisi kristjanski. "Harem", piše Le Senue, "je last vzhoda, kateremu ga tudi prepuščamo. Uvedba dvo- in mnogoženstva bi izkazala pri nas celo revolucijo." — Igralka J. Renouardt pa se izjavlja za razširjenje zakona. "Memorandum", so njene besede, "da bi moral vsak mož imeti vsaj dve zakonski ženi; to bi mnogo pripomoglo k srečnemu rodbinskemu življenju. Mnogo konfliktov bi na ta način izginilo s sveta."

Značilno pri tej diskusiji o Anquetillovi tezi, da se baš vsi moški zavzemajo za monogamijo (enoženstvo), dočim se več žen izjavlja za nujnost dvoženstva. Kako si je to mogoče razložiti drugače nego s tem, da mož vzdržuje ženo in družino, dočim živi "sladka polovica" na možev grenak račun...

Stanje ruskih pokrajin, ki so trpele lakoto.

Z ozirom na to, da še ni bilo mogoče popolnoma obnoviti gospodrske stacije, so omenjene pokrajine danes v naslednjem stanju: Število stradalcev v ozemlju Volge in Krime je doseglo pet milijonov. Število tistih, ki jih vlada podpira, presega en milijon; tuje pomožne organizacije razdele skoraj dva milijona dnevni prispevkov. Ostaneta torej še dva milijona stradalcev, katerim je treba nujno pomagati, da bi premagali dobo treh mesecev do nove žetve, ki bo letos, kakor kaže, jako dobra.

Rad bi vedel, kje je moj oče MATIJA KOTNIK, doma iz St. Vid. pri Lukovici. Pred enim letom se je nahajal v Kellogg, Idaho. Cenjene rojake prosim, če je komu znan njegov naslov, naj mi ga sporoči, za kar se mu bom vnaprej zahvaljujem. Ako pa bo oče sam čital to notico, naj mi sporoči svoj naslov. & Leopold Kotnik, St. Vid, pošta Lukovica, Slovenija, Jugoslavija.

Kje je moj brat MIHAEL KASČIČ? Leta 1910. je zadnjič pisal iz Clevelanda. Prosim ga, da se mi javi, če pa kdo kaj ve o njem, naj mi poroča. — Marija Mikec, Čepova cesta št. 19, Ljubljana, Jugoslavija.

ISČE SE DOBRE DOGARJE. Imam dober les. Koliko zahtevate za 1000 francoskih Claret dog, mera 36 in 42 inčev. — Max Fleischer, 475 North McNeil St., Memphis, Tenn. (204-5-5)

Rad bi izvedel za naslov PETRA in JOŽETA HORVAT. Doma sta iz Adlešič v Belokrajini, vas Dolence. Prosim ju, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi. — Nik. Kapelle, Dolence št. 15, pošta Črnomelj, Slovenija, Jugoslavija. (274-3-5)

Kje je moj brat JOŽEF ADLEŠIČ? Leta 1920. je bil nekje v Chicagu. Radi važne zadeve naj se oglasi na: Mihael Adlešič, bratje Oberwalder, Donžale, Slovenija, Jugoslavija.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znanem in prijateljem tužno vest, da nama je umrla mlada hčerka edina hčerka

SYLVIE F. GOSAR v starosti 5 let in 2 mesecev. Umrla je po kratki in mučni bolezni dne 8. aprila 1923 ob 2. uri pop. Imela je dva zdravnika, pa nista mogla nič pomagati, zato ker je imela tudi srčno napako. Pogreb se je vršil dne 11. aprila ob 10. uri zjutraj po katoliškem obredu na Mount Olivet pokopališče v Denver, Colo.

Najlepša hvala družini Proshek in družini Levenik za podarjene vence. Lepa hvala družini Andolšek za evetlice. Posebno lepa hvala Mary Dolans in Valentinu Stalick, ki sta prišla od tako daleč in sta tudi podarila lepe evetlice. Lepa hvala Franku Hafner, družini Gaber in mojemu bratu John Siferju za krasne šopke evetlice v zadnji pozdrav, kakor tudi vsem drugim, ki so ji vence in evetlice darovali; preveč jih je, da bi mogla navesti imen vseh, imela je približno 25 vencev in šopkov. Ranjka je bila priljubljena pri ljudeh, kdor jo je poznal, rad jo je imel, kar je bilo razvidno pri njenem pogrebu. Lepa hvala vsem sosedom, ki so ji stregli ob njeni smrtni postelji in so jo spremenili k zadnjemu počitku, ravno tako vsem onim, ki so jo obiskali ob mrtvaškem odru in se udeležili pogreba. Srčna hvala vsem tistim, ki so nama stoli do brega v teh žalostnih urah. Ostanem vam hvaležna za vedno. Najlepša hvala fantom, ki so nosili krsto, kakor tudi dekletom, ki so nosila vence.

Tebi, mama nepozabljena edina hčerka Sylvie F., pa kličeva: počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška gruda! Do najinega groba nama ostaneš v spominu.

Za teboj žalujoči stariši: Mary in Tony Gosar. 913—10th St., Denver, Colo.

POZOR ROJAKI

Precejšnje število rojakov se je zgledilo in poslalo aro za jarnik

"Paris" za 16. maja

In ako je še kateri, ki želi tedaj potovati, naj nam nemudoma pošlje \$50.00 aro za II. razred ali \$10.00 za III. razred, ker bi želeli dobiti poseben oddelek, čisto zase na parniku za naše potnike, zato je skrajni čas za prigrisitev, posebno za one, ki žele potovati v drugem razredu.

Frank Sakser State Bank New York

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovanja izdaja Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.— SLOVENSKO PUBLISHING CO., 23 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Ljubice Habsburžanov.

(Nadaljevanje.)

Elizabeta je pisarila svojemu bratrancu zmerom v verzih. Imenovala se je "morski galeb", — kralja pa je nazivala "skalni orel". Elizabeta je kralja zelo ljubila. Njegova romantika je njeno srce popolnoma zavzela. Nikoli ni odpustila pokojnemu princu-regentu skrivne na tragediji, ki je končala Ludovikovo življenje.

Kralj je imel v Monakovem krasen zimski vrt na strehi svoje palače. Bilo je tu celo jezero s panoramo himalajskega pogorja v ozadju. Če je sedel kralj na vrtu, je svetil gledališki mesec na ledene vrhove teh gor.

Kraljčina spalnica je bila pod tem vrtom. Neko noč se je kraljica, ki je ležala v postelji prehlajena, za smrt prestrašila, ko je opazila, da jezero pušča in da ekostrop pada polagoma, toda neprestano mrzel dež.

Uboaga dama si v začetku ni znala pomagati. Zdravniki so ji ukazali, da ne sme iz postelje, pa naj bo kar hoče. Poklicala je služe. Ti so razprostrli nad njo velik dežnik, pod njim je prebila dve uri. Med tem so dno jezera popravili. Kljub temu je kraljica takoj drugo jutro zamenila spalnico in se preselila v bolj varjen del gradu.

Pogosto je povabil kralj umetnike v zimski vrt. Spominjam se Josephine Schefske, robustne osebe, katere edina želja je bila zbuditi pri Ludoviku pozornost. — Ker pa so peveli peli za špansko steno, je bila njena nada zelo majhna. Ali katera žena si ne zna pomagati? Vedela je, da je kralj včasih viteško romantičen. Namenila se je pasti v jezero in prisiliti kralja, da jo reši.

Pričakovani dan je napočil. Josefina je pela navdušeno kakor še nikoli. Ko je bila s petjem pri kraju, je padla v jezero.

Nastal je velik hrušč. Jezerski valovi so brigali prav na himalajske vrhove. Toda voda je segala dami samo do kolen. Jezero ni bilo tako globoko kakor se je zdelo. — Lohengrin, reši me! Reši me! — je kričala zaljubljena gospa. Toda kralj se ni genil. — Pozvonil je. — Potegnite to žensko iz vode in pošljite jo domov! — je ukazal. Josefina je zlezla mokra in žalostna iz vode in za zmerom iz rezidence.

Nekega dne, nistem bila stara še petnajst let, je govoril moj oče z Ludovikom o glasbi. Slučajno je moj oče omenil, da imam lep glas, in kralj je dejal, da mu moram enkrat zapeti. — Škoda, da zimski vrt še ni urejen. Rad bi te tam slišal. — je rekel čez par dni.

— Tudi jaz bi rada videla krasni zimski vrt. Tako dolgo že nisem bila v njem.

Kralj ni rekel na to ničesar, toda preden se je odjeljal iz Monakovega, je poklical očeta in mu rekel, da je dal vrt zaradi mene urediti in da se zvečer tam snidem. Mesec je sijal, izza gora iz lepenke. Za odhodnico mi je podal višji vrtar v kraljevem imenu velik šopek.

Ludovik je bil brezobziren. — Znana je smešna zgodba o Kainzu. Kainz je predaival. In dolgo, dolgo. Bil je že lačen, in nazadnje ko je videl kralja, kako je, je bil obupan.

Kralj ni niti slutil prozaičnega hrepenenja svojega podložnika. Poslušal je. In tu, ko so prinesli na mizo kotelete, je pristopil Kainz s tragičnim glasom: — Veličanstvo, prosim za eno kotelito, umiraj od lakote.

Kralj je poskočil in molče odšel. Ne vem, ali je Kainz dobil kotelito, vem pa, da ga niso od takrat nikoli povabili, da bi v rezidenci deklamiral.

Mnogo se je govorilo o kraljevi smrti. Reklo se je, da je bil umorjen na Bismarkov migljaj. Kot sorodnica morem vsakega zagotoviti, da je to neumnost. — Blaznost kraljeva je tako narasla, da je bilo treba zmerom paziti nanj. Zavedal se je seveda že, kaj mu grozi, vendar ni bil dovolj pameten, da bi se izognil. —

Bil je prej svoboden kakor ptica. Da bi se rešil tega omejevanja, si je rajši izvolil smrt. Nihče ne bo izvedel, kaj se je zgodilo na zadnjem izprehodu, ki ga je napravil z zdravnikom na Starnberskem jezeru. Ko so zjutraj našli trupli, so videli, da je kralj držal zdravnika in da je bil med njima hud boj.

Ludovik je umrl 13. rožnika 1886. Na tron je stopil njegov brat Oton. Vem, da je bil dobrodušen, lep mladenič. Obiskoval nas je pogosto v operni loži. Njegova duševna bolezen se je pojavila po potovanju v Orientu, — kjer je ujel žalostno bolezen. Uboji človek je trpel na krčnih napadih. Bilo je žalostno gledati, kako si je od bolečin v gledališču praskal roke, da mu je tekla kri.

Pozneje je prišla še padavica. Spravili so ga v Nymphenburg, kjer ga je moj oče večkrat obiskal. Nekoč sem šla z njim in sem čakala na vrtu. Naenkrat slišim, da nekdo gre: bil je Oton. Izgledal je zelo bolan in zelo se je izpremenil. Lase je imel dolge in nohte kakor kremplje. V moje zažudenje me je spoznal in me vprašal prijazno: — Ali imaš rada evetlice, Marija?

— Zelo, — sem rekla, radovedna, kaj bo.

— Oton je jel rvati vse rastline in jih znesel cel kup k mojim nogam. Bil je zelo razburjen in se je ogledoval, kakor bi hotel pobegniti. Na srečo je prišel v tem strežaj in ga odjeljal.

Kralja zdaj stražijo na gradu Fuerstenriedu. Grad je sredi velikega parka za divjačino, nedaleč od Monakovega. Kralj je neozdravljivo bolan in nihče ga ne obiskuje. Prej ga je obiskovala mati. Postal je žival. Pokojni — prine-regent je skrbel, da je imel vso mogočo oskrbo, in gotovo na to gleda tudi njegov sin. S kraljevo smrtjo in nastopom prince Ludovika bo nastala slednjič na Bavarskem srečnejša doba. (To je pisala grofica Lariševa še pred vojno. Sedaj pa smo videli, da je zavezniška zmaga in nemška revolucija pometla z nemškim cesarjem in podrejenimi mu kralji, tako tudi z bavarskim. O. ured.)

Dra posldecin!elkifop,lsj bm hrd
Druga poroka Štefanije.

Četudi pomeni druga poroka Štefanije neenaki zakon, je vendar treba priznati, da izbaja grof Lonyay, njen drugi mož, iz stare, dasi nižje rodbine. Rodbina je protestantske vere, toda Elemer Lonyay je iz ljubezni do Štefanije zapustil več svojih očetov in prestopil h katolicizmu, se izpovedal in šel k obhajilu kakor vsi verniki in je dal s tem princezinji krasen dokaz, da je njegova ljubezen močnejša kakor njegovo versko prepričanje. Štefanija pa je nesla k oltarju prepričanje, da se v njenem drugem možu ne bo dodatno pojavil svobodomislec, kakor je bil Rudolf, ki si je s svojim premišljevanjem ustvaril sam svoje versko prepričanje. Ker se z razmišljanjem in ugibanjem ne ukvarja vsak, se je s to izpovedjo vere odstranila nevarnost, da bi se mogla pozneje v novi ta zakon vtihotapiti druga mišljenska smer. Samo le strogo protestantska mati grofova s to izpovedjo ni bila zadovoljna. Nikakor ni videla potrebe da bi njen sin ne samo v posvetnih, temveč tudi v verskih stvarih korakal roko v roki s svojo soprogo, in se je jezna odvrnila od njega in je tudi poslednj njegov zakon popolnoma ignorirala. — Mnogi so imenovali to grofičino trmo, ki se tudi od sreče svojega sina ni dala oslepiti, znak čudovite sile značaja in mnogi so baje zavidali grofu bolj mater nego cesarsko nevesto. Ali je Štefanija obžalovala to odtujenje med materjo in sinom, ni znano. Toliko je pa gotovo, da se obe dami v dosti dolgi zaročni dobi nista nikoli sešli. Stara grofica je izpraznila takoj po proglasitvi zaroke grad Bodrog in se preselila s služničadjo v Košice.

Najbolj zanimivo na tej poroki pa je, da je ženina rodbina spadala v prejšnjih stoletjih med najhujše neprijatelje Habsburžanov in da niti ta tradicija, ki se smatra, kakor pravijo, za sveto, ni bila združljiva obeh zaljubljenec v zapreko.

(Dalje prihodnjič.)

Mažarska zdravila.

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

Ceni se, — trdi Dr. H. A. Pattison od National Tuberculosis Association, — da ameriški narod troši vsako leto čez sto milijonov dolarjev za ničvredne patentne medicine in takozvana "sigurna zdravila" za razne bolezni, oglašena po brezvestnih zdravnikih in mazačih.

Vsakdo izmed teh šarlatanov povečuje svoje dobičke s tem, da se poslužuje spričeval ali priporočilnih pisem ki baje pričajo o dobroti oglašenelega leka. Mnoga izmed teh priporočilnih pisem so pristna, vsaj kar se tiče osebe, ki jih je spisala. Kako pa je mogoče — bo kdo vprašal, da more pameten človek poslati priporočilno pismo za ničvredno zdravilo? Odgovor je enostaven.

Vzemite slučaj jetike. Znano je vsem zdravnikom, da človek, ki ima tuberkulozo, željno sprejema vsak nasvet za zdravljenje in se rad oprijema vsakega nasvetovnega zdravlila. Pred par leti se je zgodilo, da je skupina zdravnikov vzbrizgala vročega mleka v rane nekolicnih tuberkuloznih bolnikov, pri čemur se z velikansko važnostjo poudarjalo, da poskušajo na njih "sigurno zdravilo" proti tuberkulozi. Posledice te nedolžne injekcije so se takoj pojavile. Kašel se je ublažil, mrzlica se je zmanjšala, in bolniki so sploh boljše izgledali. Par tednov kasneje pa je vse to trenotno izboljšanje izginilo. Kakor hitro je minula prva doba sugestije, ki je bolnika vlivala vero v zdravljenje, se je bolnik zopet povrnil v prejšnje žalostno stanje.

Kakor je mnogo ljudi, ki bi radi postali hitro bogati, ravnotako bi ljudje radi hitro ozdraveli. Švindlerji, kakor Ponzi, uspevajo radi človeškega nagona po hitro pridobljenem bogastvu; tako ima mazaštvo tudi svoje Ponzijske. Najbolj sigurno ravna oni, ki vpraša zanesljivega zdravnika in se ravna po njegovem nasvetu, predno se zateka h katerikoli oglašeni zdravilu.

Vsak mazač in prodajalec patentnih lekov se dobro zaveda resnice takega eksperimenta. Na tej podlagi on se obogatuje.

On tekom prvih tednov lahko dobiva priporočilna pisma, kolikor jih hoče; žrtve njegovih oglasov si domišljajo, da jim je bolje, čim so začele rabiti njegovo "kuro", in domišljaja igra veliko vlogo pri bolnikih. Zdravstvene oblasti, ki so preiskovale razna priporočilna pisma za posamezne leke, so v ogromni večini slučajev našle, da so pisci priporočilnih spričeval med tem časom umrli, ali pa da sploh niso imeli one bolezni, katero so si domišljali.

Priporočilna pisma te vrste nikaj dandanes pri ameriških sodiščih nikake veljave; smatrana so kot ničvredna dokazila. Ako sodišča nočejo pripoznati taka priporočilna pisma kot dokazilo za dobroto dotičnega leka, zakaj pa naj bi posamezniki potrčili denarja za leke in zdravila, o katerih nič ne vedo in ki ali škodujejo ali pa zavajajo bolnika, da se ne poslužijo pravičnega načina zdravljenja?

Kakor je mnogo ljudi, ki bi radi postali hitro bogati, ravnotako bi ljudje radi hitro ozdraveli. Švindlerji, kakor Ponzi, uspevajo radi človeškega nagona po hitro pridobljenem bogastvu; tako ima mazaštvo tudi svoje Ponzijske. Najbolj sigurno ravna oni, ki vpraša zanesljivega zdravnika in se ravna po njegovem nasvetu, predno se zateka h katerikoli oglašeni zdravilu.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne. "GLAS NARODA" 23 Cortlandt Street, New York, N. Y.

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Na "Glas Naroda" poslovenil G. P.

82

(Nadaljevanje.)

Madama je ostala sama ter legla oblečena na neko zofo, pripravljena za vse slučaje. Bila je vroča poletna noč in steklena vrata, vodeča na krasen vrt, so bila na široko odprta, da pripuste sveži zrak. Naenkrat, po preteku nekaj časa, pa je prihitel v salon Jacques, brez sapa, ter se oziral naokrog, ker ni mogel v prvem trenutku zapaziti svoje gospodinjice.

— Madama, madama, — je vzkliknil brez sapa.
— Kaj pa je, Jacques? — je vprašala ona mirno. Stopila je proti mizi.

— Sopotaj je človek; ki hoče na vsak način videti vas in sicer takoj.

— Moški?
— Da, zdi se mi, da je uradnik... Noče navesti svojega imena. Pravi, da bi vam njegovo ime ničesar ne sporočilo. Trdi, da vas mora videti osebno, in sicer takoj.

— Uradnik, častnik? — je vprašala madama.
— Da, uradnik, častnik, — je ponovil Jacques, — spustil bi ga noter, a on zahteva vstop v imenu naroda. Madama, vaša stvar je določiti, kaj naj se zgodi. Robert je z menoj. Če hočete...

— Nikakor ne, moj dragi Jacques, — Madama je bilo povsem mirna. — Če bi hotel ta človek kaj zleza, bi gotovo ne prišel sem. Privedi ga noter in nato prosim gospodinjico de Kereadiou, naj se mi pridruži, če še čuje.

Jacques je odšel, sam precej pomirjen. Madama je sedla v naslonjačo, popolnoma mirna. Vsak človek, ki bi prišel v sovražnem namenu, bi brez dvoma prišel v spremstvu drugih.

Vrata so se odprla in vstopil je Jacques. Za njim pa je prišel droben človek v širokokrajnem klobuku, okrašenem s kokardo trobojnice.

Snel je klobuk in madama je zapazila par črnih oči v suhem obrazu. Sklonila se je naprej in presenečenje se je pojavilo na njenem obrazu. Oči so ji zažarele in barva se je vrnila na preje blede lica. Hitro je vstala ter se tresla po celem životu.

— Andre-Louis! — je vzkliknila.

Štirinajsto poglavje.

BARLERA.

Andre-Louis je ostal pri vratih ter zrl na Jacquesa, ki je stal pozorno kot kak vojak.

— Ali bi mogla biti sama, madama? — jo je vprašal.

Pomignila je strežniku, ki je takoj zaprl vrata za seboj. Vsa razburjena je čakala na njegovo poročilo, ki naj bi ji razkrilo njegovo navzočnost v tej hiši ob tako neobičajni uri.

— Rougane se ni mogel vrniti, — jo je obvestil na kratko. — Na prošnjo M. de Kereadiou-ja pa sem prišel jaz mesto njega.

— Vi? Vi ste bili poslani, da nas rešite? — Presenečenje v njenem glasu je bilo večje kot olajšanje.

— To in da se seznanim z vami, madama.

— Da se seznanite z menoj? Kaj pa mislite s tem, Andre-Louis?

— To pismo M. de Kereadiou-ja vas bo obvestilo.

Presenečena je vzela pismo, ki ga ji je izročil. S tresočim se rokama ga je odprla ter stopila k luči. Ki je prišla do sredine pisma, je prišla stokati. S pogledom terorja se je ozrla na vitkega mladega moža, ki je stal na strani ter skušala čitati naprej. Naenkrat pa je prebledela kot vosek in z nepopisno žalostjo se je ozrla na Andre-Louisa.

In ti veš to, dete moje?

Njen glas je zadušil vzdihljaj.

— Vem to, madama, moja mati.

Madama ni zapazila porogljivosti, ki je tičala v teh njegovih besedah. Za njo sta v istem trenutku obstala čas in cel svet. Nevarnost, ki je pretila tukaj v Parizu ženi zarotnika, je bila izbrisana, obenem z vsakim nadaljnjim pomislekom, — kajti ničesar ni mogla staviti na stran dejstvo, da je priznala svojega edinega sina, rojenega v prečestvu, na skrivnem in v sramoti v samotni bretonski vasi pred osem in dvajsetimi leti.

Napravila je dva omahujoča koraka proti njemu ter razprostrla roki. Ihtenje je zadušilo njen glas.

— Ali hočeš priti k meni, Andre-Louis?

Za trenutek se je obojavljalo. Njegova pamet mu je rekla, da je to le trenutno oduševljenje, da ni dejanski resnično ter naravnost fantastično. Kljub temu pa je šel. Njeni roki sta ga objeli. Njena mokra lica so se pritiskala na njegova. Njeno telo, katerega niso mogla leta oropati gracije, se je krčevito stresala vsled vedikanjske viharja, ki je divjal v njem.

— O, Andre-Louis, dete moje, če bi le vedel, kako sem hrepenela po takem objemu! Če bi le vedel, koliko sem si morala odreči in kaj vse sem pretrpela! Kereadiou bi ti tega ne smel povedati, ni ti sedaj ne. Dosti boljše bi bilo, če bi me prepuštil tukaj moji usodi in naj je taka ali taka. Sedaj pa ne morem obžalovati — in naj pride kar hoče, — da te smem držati tako, da te smem priznati, da te čujem imenovati me mater, — o, Andre-Louis, — ne morem si zaleteti ničesar drugega.

— Ali je kaj takega sploh treba, madama? — jo je vprašal, kajti njegove ravnanjske je bilo medtem že precej ojamano. — Nobenega drugega ni treba obvestiti o tem. To je le za danes zvečer. Danes zvečer sva mati in sin. Jutri bova zavzela svoja prejšnja mesta ter pozabila na vse, vsaj na zunaj.

— Pozabiti? Ali nimaš nobenega sreča, Andre-Louis?

To vprašanje ga je na čudovit način opozorilo na njegovo stališče napram življenju, — njegovo glumaško obnašanje v tem pogledu, katero je smatral za pravo filozofijo. Spomnil se je tudi na loge, ki ga je čakala. Spoznal je, da mora obvladati ne le samega sebe, temveč tudi njo. Če bi se preveč udal čustvovanju v takem času, bi pomenjalo to pogin za vse.

— To je vprašanje, ki mi je bilo stavljeno že tako pogosto, da mora vabovati resnice, — je rekel. — Moja vagoja je najbrž kriva tega.

Madama ga je še tesneje stisnila k sebi in ni se mogel na noben način oprostiti njenega objema.

— Ali dolžiš mene za svojo vzgojo, Andre? Sedaj, ko ti je vse znano, me sploh ne moreš dolžiti. Usmiljen moraš biti z menoj. Oprostiti mi moraš. Ti moraš. Nobene druge izbire nimam.

Razvoj moderno brodogradbe.

Ko so se že pred svetovno vojno vedno bolj množile prekomorske trgovske družbe, je število novih ladij stalno naraščalo, pa tudi konkurenca je postala v pomorskem prometu vedno ostrejša. Končno taki parobrodni družbi v konkurenčnem boju ni več zadoščala solidnost in brezhbičnost transporta; edina možnost nadvlade je bilo nadaljnje znižanje cen. To se je dalo doseči le s poenostavitvijo kuriva in s povečanjem hitrosti. Kakor pa so cene kuriva, do tedaj pri ladjah izključno premoga, bile vsaj pred vojno kolikortoliko ustajane in stavljene na minimum, je morala poseči vmes tehnika. Njena naloga je bila, doseči omenjene zahteve z novimi iznajdbami in konstrukcijami. Tako se je vzporedno z bojem za pomorsko trgovino vršil tudi boj v tehniki brodogradbe.

Prvi uspeh inženjerja je bil ta, da se mu je posrečilo izločiti neekonomični parni stroj in ga nadomestiti z Diesellovim motorjem ali pa s parno turbino. Pri parnem stroju moremo le 15 odstotkov vse porabljene energije (to je premoga) porabiti za praktično delo, dočim pri omenjenih novovpeljanih strojih do 60 odstotkov.

Diesellov motor je v bistvu povečan bencinski motor, samo da za pogon ne potrebuje čistega in dragega bencina, temveč cenejši surovi petrolej in druga slična olja. Stroj sam kakor tudi kurivo zavzema dokaj manj prostora kakor parni stroj in prostor za natočenje blaga se s tem izdatno poveča. Edina slaba stran Diesellovega motorja je ta, da se ne more vrteti v obeh smereh in je zato potreben med strojem in vijakom poseben pretikalni sistem, ki ladiji omogočuje potrebno manevriranje po luki.

Danes je večina ladjedelnic urejena z izmenjavo parnega stroja z Diesellovim motorjem, da se s tem stare, vendar še povsem uporabne ladje prilagode modernim zahtevam.

Vzporedno z Diesellovim motorjem, skuša tehnika v zadnjih letih uvesti kot gonilni stroj, zlasti pri večjih ladjah, parno turbino, ki je v bistvu podobna Peltonovi vodni turbini, samo da je tu gonilna sila nadomeščena s kinetično energijo pare. Ker pa deluje parna turbina najekonomičnejše pri veliki hitrosti 2500 do 3500 obratov na minuto in ker teorija ladjinega vijaka zahteva kot najugodnejšo hitrost 60 do 120 obratov na minuto, je jasno, da pri parni turbini ne moremo računati na direktno spoj turbine z vijakom, temveč je treba s posebnim prevodnim sistemom zmanjšati število obratov. Od teh prevodov so sedaj trije najbolj v rabi, in sicer mehanični, hidravlični in električni prevod.

Od mehaničnih je najboljši ameriški Westinghousenov prevod, ki potem velikih in malih zobnih koles reducira hitrost na gotovo število obratov. V Evropi je najbolj v rabi hidravlični Foettingerjev turbomotor. Njegov princip je sledeči: parna turbina žene sesalno, ki pritiska vodo v posebno sesalno, na kateri je os vijaka in teče iz te zopet skozi sesalno. Parna turbina in vijak sta tako zvezana po elastičnem mediju, vodi, in je po številu obratov vijaka v minuti odvisno le od dimenzij vodne turbine, to je od njenega premera.

Da je kljub tem vmesnim strojem parna turbina še vedno cenejša od parnega stroja, pri katerem takih prevodov ne potrebujemo, kaže najjasneje njeno tehnično popolnost. Tretji, električni prevod pa ji daje še večjo prednost, predvsem kot ladjakom stroju. Pri parnem stroju z Diesellovim motorjem in pri parni turbini z mehaničnim ali hidravličnim prevodom je namreč potrebna od stroja do vijaka dolga os, ker mora stroj zaradi svoje izdatne teže stati nekako v sredini ladjinega trupa; vijaki so nameščeni na zadnjem koncu broda. Pri velikih ladjah je omenjena os dolga do 50 metrov.

Torzijska trdnost (proti zavijanju) zahteva seveda pri tej dolžini velik premer, s čimer se v kvadratnem razmerju poveča teža. Še to se zopet poveča število in velikost ležajev, kar je nadalje v zvezi z veliko izgubo energije pri trenju in z veliko uporabo olja za mažo.

Pri električnem prevodu pa odpade ta os, kajti parna turbina je s skupno osjo zvezana z električnim generatorjem in turbino. Električni tok je od tod napeljan po žici do elektromotorja, ki je nameščen tik za vijakom, seveda za steno v notranjosti ladje. Električni tok omogočuje tudi neposredno vodstvo strojev in vijakov v kapitanovem mostu.

Akoravno kažejo že danes ta nova pota v gradnji ladijskega stroja velik napredek napram prejšnjim, ne smemo misliti, da je ta sistem izveden že do popolnosti. Inženjerja čaka še marsikaka naloga, katere rešitev dosežanj uspeh še daleko poveča.

Moderna tehnika brodogradbe pa ni napredovala samo v strojnem oziru, temveč tudi v konstrukciji trupa samega, ki je do sedaj sestojal izključno od železa. Odkar so gradbeni inženjerji dokazali veliko prednost železobetonskih konstrukcij pred železnimi, se je porodila misel, tudi ves ladij čoln uliti iz betona. Ta konstrukcija je dosti enostavnejša in cenejša od železne. Tu odpadajo drage železne plošče, vsi vijaki, vrtanja itd. Vse to nadomestijo železni homogeni železobetoni. Najprej se ves ladij čoln napravi iz železnega ogrodja. Nato se to železno mrežo obda od obeh strani z lesenimi stenami in se mednje nalije betona. Ko se ta spoprime z železom in strdi, se odstrani lesena šablona in pred nami leži ves ladij čoln ulit iz železobetona.

To so današnji novi načini brodogradbe, ki so deloma že sedaj, deloma pa bodo v bodočem konkurenčnem razvoju svetovne pomorske trgovine pokazali svoje dobe, a tudi slabe strani in lastnosti, katere bo treba še izpopolniti.

Razne vesti.

Po šestintridesetih letih.

Pred kratkim je angleški kralj dobil vnuka, sina svoje lani omožene hčere Marije in eisounta Lascellesa. Zato je izdal nepreobirno amnestijo, katere je deležen tudi kaznjence, ki je bil pred 36. leti radi umora obsojen na smrtno ječo. Ko je sedaj na prostem, so ga seveda angleški novinarji prišli vprašati, kako se mu zdi v letu 1923, svet, katerega je kaznjence zadnjič videl leta 1887.

Odgovoril jim je, da ga je zelo presenetilo in začudilo, ko je zopet opazoval ogromni promet na ulicah, ki se mu zdi potisočeren, in potem električni tramway, potem avtomobili, in še v takšni množini, sijajna električna luč, pisalni stroji in končno letala, koja je tudi že videl nad mestom. Vse to mu je novo, čudovito, in vendar — najbolj čudno in nepojmljivo mu je nekaj drugega in takorekoč bolj vsakdanjega: V njegovi dobi so ženske pozimi bile skrbno zavite v debele plašče in volno, sedaj pa jih vidi, da kljub hudemu mrazu nosijo kratka krila, tanke nogavice, nizke čevljičke iz lakatega usnja. Na ta čudni pogled se ne bo mogel kmalu navaditi, pravi, ampak mu je kar hladno...

Izgov francoskih novinarjev.

Berlinski policijsko ravateljstvo je izgnalo iz mesta dopisnika lista "Echo de Paris". Enaka usoda bo doletela tudi ostale dopisnike francoskih listov v Berlinu.

Soročnost fašizma in komunizma.

"Manchester Guardian" posveča v eni svojih zadnjih števil daljši uvodnik protifašizem nastopanju italijanske fašističke stranke. List naglašuje, da obstoja velika sličnost med boljševizmom in fašizmom. V Rusiji in fašističkim pokretom v Italiji. Oba voditelja pokreta sta prevzela nase odgovornost za "relevantno" državo.

nista pa nikoli odkrito zahtevala, da se prebivalstvo izjavi, jeli zadovoljno z njihovim reševanjem.

Fašistovska stranka v Španiji.

V Španiji se je osnovala stranka, ki je po programu slična italijanski. Stranka si je nadela nalogo, ščititi privatni kapital pred komunisti in odstraniti vse one politike, i so odgovorni za španski poraz v Maroku.

Konec človeštva.

Že v davni dobi se je ljudstvo bavilo z vprašanjem, kako dolgo bo človeštvo še moglo živeti na zemlji. To vprašanje zanima še dandanes učenjake. Lord Kelvin, znani zastopnik angleške znanosti, je nedavno na skupščini društva angleških antropologov izjavil, da bivanje človeštva na naši zemlji predvidno ne bo trajalo še nad 500 do 600 let. V tej dobi bodo izčrpane vse sirovine, zlasti premog, ter bo človeški rod avtomatično izginil.

Mrtvec v Soči.

Dva fanti iz Standrova, ki sta ribarila, sta našla v Soči mrtvega mladca, ki ga dosedaj še niso spoznali. Po mnenju zdravnikov je umrl 2 uri pred dogodkom.

FARMA ZA KOKOJEREJO IN SOČIVJE.

Prodaja je lastnik blizu New Yorka ob glavni progi Central železnice. Blizu šole, 7 akrov najbolje zemlje za sočivje, tekoč potok, dober sadni vrt, dosti vinke lize. Hlisa s šestimi sobami in kletjo. Dvonedrtni akcedij. Velik kokošnjak in garaža. Cena \$4000. Na roko \$600, ostalek po \$20 mesečno. Ogledate se vsak dan, tudi ob nedeljah med 10. in 1. uro popoldne ali pišite na L. J. KIERZICKI, 126 Liberty Street, New York City, Dept. C.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, priporočamo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovejši parnik francoske parobrodne družbe, ki odpluje iz New Yorka

16. maja 1923.

Ker je železniška zveza preko Francije, Švice in Avstrije zelo izboljšana, je za Jugoslovane potovanje najbolj pripravno po francoski progi, zlasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v sosedno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pazil tudi na priljago, da bo šla naprej vedno z istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4-6 eni kabini; kdor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam dopolnje šim prej \$10.00 are za III. razred in \$60 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino že sedaj, da ne bodo boljši prostori vsi oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

1. maja: Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg.	dam. Bologne; Saxonia, Cherbourg; Andania, Cherbourg.
2. maja: Lapland, Cherbourg; Hannover, Bremen.	22. maja: Aquitania, Cherbourg.
3. maja: Thuringia, Cherbourg in Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.	23. maja: France, Havre; Zealand, Cherbourg; Thyrhenia, Cherbourg in Hamburg; York, Bremen.
5. maja: Homeric, Cherbourg; La Savole, Havre; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg in Bremen; Veendam, Bologne.	24. maja: Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Mount Clinton, Hamburg.
8. maja: Mauretania, Cherbourg.	26. maja: Homeric, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.
9. maja: America, Genoa; St. Paul, Cherbourg; Gothland, Hamburg.	29. maja: Mauretania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
10. maja: Pres. Wilson, Trst; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Mount Carroll, Hamburg.	30. maja: Lapland, Cherbourg.
12. maja: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Orca, Cherbourg in Hamburg; President Harding, Cherbourg in Bremen; Rotterdam, Bologne.	31. maja: Rochambeau, Havre; Finland, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.
15. maja: Berengaria, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg.	2. junija: Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Ohio, Cherbourg in Bremen; America, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Bologne.
16. maja: Paris, Havre; Belgeland, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Seydlitz, Bremen; Saxonia, Hamburg.	5. junija: Berengaria, Cherbourg; Colombo, — Genoa.
17. maja: Kronland, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Hamburg.	6. junija: Paris, Havre; St. Paul, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Albania, Cherbourg in Bremen.
19. maja: Olympic, Cherbourg; Roussillon, Havre; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Orduna, Cherbourg in Bremen; Volen-	7. junija: Laxenia, Cherbourg in Hamburg; Mount Clay, Cherbourg in Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

CUNARD

Ali boste dobili rojake v Ameriko?

Konzul Združenih držav v Zagrebu že sprejema prošnje za potne liste in vize za toletno kvoto. CUNARDSKA plovba je najhitrejša na svetu. Potnikom s Cunard plovbe priporočamo, da se pri potovanju v Ameriko prikažejo vsaki par dni.

Cunard črta se je pogodila z Jugoslavijo, da pomorsko potnikom s svojimi ladjami, ki jih s tem, da jih vzamejo naravnost na parnik, vso potovanje brez nezgodnih in stroškov. To delo je brezplačno. Za nadaljnja pojasnila vprašajte pri katerikoli agentu ali pri

CUNARD LINE
25 Broadway
N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. Joseph Smalcel, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni. Upravišstvo

VLAHOV

ŽELOČNA GRENCICA

Dela jo in spravila

v steklenice v

ZADRU (Dalmacija)

od leta 1881

ROMANO VLAHOV

Naproda po vseh

Lekarnah, delikatesah

in grocerijah.

Edini agenti za Zdravne

države.

V. LANGMANN, Inc.

97-99 Sixth Ave., Dept. A. New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljani.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani. \$1.50
cena s poštnino

Slovenic Publishing Company

32 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

French Line

Cognac, Champagne, Brandy

New York, Plymouth, Havre, Paris

Hitra služba v Jugoslavijo.

LA SAVOIE 5. maja

LAFAYETTE 12. maja

PARIS 13. maja

FRANCE 23. maja

Kabine za 2, 4 in 6 oseb, umivalnica,

kitchen, kadinica. Vino in pivo brezplačno. Posledni vlak do Trsta.

Ogledate se pri lokalnem agentu ali pri

19 State Street New York City

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih listih, priligi in drugih stvarih, ki so v zvezi s potovanjem. Vsed dolgoletne izkušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila. Priporočamo vedno tudi same najboljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker bo to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu to-zadavna pojasnila.

Kdor želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše za navodila, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York

Glavno zastopstvo Jadranske banke.

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE

dobite od pri

NAVINEK-POTOKAR

331 Greve St. Conemaugh, Pa.

PIŠITE PO ČENIK.

Harmonike

Ako želite imeti res dobro in trpečno slovensko, nemško ali kromatično harmoniko, obnite se na znano trdiko za pojasnilo ali pa pridite osebno.

LUBASOVE

Harmonike vseh vrst imam tudi v za-

bavi in sem sedaj edini zastopnik teh

Pišite po cenik.

Se vam ljudsko priporočam.

Anton Mervar

6321 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Doctor Moy

je uspešno

zdravil na-

duh., božastne na-

pade, nadavico, za-

stranjenje krvi

vred zaprtja, srečne

jetrne, ledene in

pljučne bolezni; bo-

lezni v zlozodu, gla-

vi ali hrbitu; bole-

vici v prah, unete